

AİLE SEVGİ MERHAMET HUZUR

AİLE: İNSANIN DÜNYADAKİ CENNETİ

Giriş:

İnsan, cana yakın, kendisiyle ünsiyet ve ülfet kurulan, uyumlu, sosyal bir varlıktır. İnsan, bir ailede dünyaya gözlerini açar. Küçük bu bedeninin dünya serüveni aile ile başlar. Onu sınırsız sevgiyle saran, bağlarına basan, geceleri uykularından vazgeçen anne ve babası onun hep yanı başındadır. Onun ilk öğretmeni bu iki değerli varlıktır. Onlardan aldığı terbiye ile hayata atılır ve topluma girer. Ve bir gün ayrılık vakti geldiğinde bu dünyadan yine en sevdiği ailesi tarafından uğurlanır.

Allah-u Teâlâ önce Hz. Âdem'i sonra ona eş olarak Hz. Havva'yı yaratmış, ilahi emirle Cennette kurulan bu ilk aile, daha sonra dünyada devam etmiştir. Rabbimiz,

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de onun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.” (Rum, 30/21) buyurmuştur. Ayeti kerimede sevgiye, merhamete, huzura vurgu yapılmıştır. Merhametin de sevginin de kaynağı Allah-u Teâlâ'dır. Aile sevgi ve merhametin yeryüzünde tecellisidir. Diğer bir ayet-i kerimede:

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا

“Allah, size evlerinizi huzur ve dinlenme yeri yaptı.” (Nahl, 16/80) buyrulduğu üzere aile, kişinin mutlu olacağı, huzur bulacağı yerdir.

Aile Kurmak ve Nikah:

Aile, nesep ve evlilik bağı ile bir araya gelmiş, bir çatı altında bulunan insanlar topluluğudur. Aile hem toplumun çekirdeği hem de geleceğidir. Toplumun huzur ve selameti, geleceğin inşası aileden geçmektedir. Aile nikâhla kurulur. Nikâh, evlenme ehliyetine sahip ve evlenmelerinde dini açıdan bir engel bulunmayan kadın ile erkeğin şahitlerin huzurunda, birbirleriyle evlenmeleri konusunda karşılıklı rızalarını ifade etmelerinden oluşan bir akittir. Nikâh Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in sünnetidir. Hadis-i şerifte,

النِّكَاحُ سُنَّتِي فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي وَتَزَوَّجُوا، فَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمْ الْأُمَمَ

“Nikâh benim sünnetimdir. Benim sünnetimle amel etmeyen benden değildir. Evleniniz, çoğalınız. Zira ben kıyamet günü sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı iftihar edeceğim...” (İbn Mâce, Nikâh, 1) buyrulmuştur.

Değerlerimizin tükendiği günümüzde, aile elimizde kalan en değerli son kalemizdir. Ailenin önce sağlam temeller üzerine kurulması, sonra da korunması gerekmektedir. Allah Resülü (s.a.s.) yeni bir toplum inşa ederken aileye önem vermiş, evlenmeyi teşvik etmiş, evlenmeyi terk edenleri hoş karşılamamıştır.

Hız. Peygamber (s.a.s.)'in eşlerine gelerek onun yalnız başına iken yaptığı ibadetleri sordular. (Kendi ibadetlerini az görerek) onlardan birisi, “Kadınlarla evlenmeyeceğim.”; birisi “Et yemeyeceğim”; diğeri “Yatakta uyumayacağım” dedi. (Bu sözler Allah Resulüne ulaşınca) Allah’a hamd ve sena ettikten sonra şöyle buyurdu: ” **Bazılarına ne oluyor da bu sözleri söylüyorlar? Hâlbuki ben namazda kılarım, uyurumda; oruç da tutarım, tutmadığımda olur; kadınlarla da evlenirim. Her kim benim sünnetimden yüz çevirirse benden değildir.**” (Müslim, Nikâh, 5)

Allah Resulü (s.a.s.) evlenmeyi tavsiye etmiştir.

يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ، مَنْ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، فَإِنَّهُ أَغْنَىٰ لِلْبَصْرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ ...

“Ey gençler, sizden evlenmeye güç yetirenler evlensin. Zira evlilik gözü harama bakmaktan, iffeti muhafaza eder...” (Buhârî, Nikâh, 3; Müslim, Nikâh, 1)

Eş Seçimi

Evlilik, geçici bir süre için bir araya gelme değildir. Hem dünya hayatında hem de ahiret yurdunda sürecek bir birlikteliktir. Günümüzde boşanmaların yüksek olması, özellikle evliliğin ilk yıllarında boşanma oranının daha fazla olması, evlilik öncesi eş seçiminin önemini gündeme getirmektedir. Eş seçiminde bizim ölçümüz nasıl olmalı? Bu sorunun cevabını Allah Resulü (s.a.s.) veriyor:

تُكَحُّ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعِ خِصَالٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا. فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ، تَرِبَتْ يَدَاكَ

“Bir kadınla dört şey için evlenilir: Malı, asaleti, güzelliği ve dini için. Sen dindar olanı seç ki elin bereket görsün.” (Müslim, Rada, 53) Dindarlık hayatın her anını Allah ve Resulü’nün istediği yönde yaşamaktır. Eşlerin seçiminde dini ve ahlaki hassasiyetin gözetilmesi, aile yuvası kurulduktan sonra da ahlaki ve dini değerlerin ailede sürdürülmesi, ailede oluşması muhtemel sorunların önüne geçecektir.

Resulullah (s.a.s.):

الدُّنْيَا مَتَاعٌ، وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ

“Dünya bir geçimdir. Dünyanın en hayırlı varlığı salih bir eştir.” (Müslim, Rada, 64; Nesaî, Nikah 15) buyurarak dünyadaki hakiki mutluluğun salih ve salih insanlardan oluşan bir aile, böyle ailelerden oluşan bir toplumla gerçekleşeceğini bildirmişti. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için Kur’an ve sünnetin tavsiyelerine kulak vermeliyiz.

Nikah ve Düğünde Dünyevi Kaygılar

Dünyevi maksatların uhrevi gayelerin önüne geçtiği, dünyevileşmenin her yanımızı sardığı asrımızda gençler, daha çok geçici değerlerin ve arzuların peşinden gitmektedir. İslam’ın ortaya koyduğu ölçüler kişiyi ömür boyu mesut kılacak değerlerdir. Evlilik öncesi aşırı maddi ve dünyevi kaygılar mutlu yuvanın önündeki en büyük engellerdendir. Zira Cenab-ı Hak:

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

“Aranızdaki bekârları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah, (lütfu) geniş olan ve (her şeyi) bilendir.” (Nur, 24/32)

Ayet-i kerimede geçen ” **Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir**” kısmından anlıyoruz ki; zenginliğin, malın, mülkün gerçek sahibi Allah’tır. O verdiği için biz zenginiz. Gerçek zenginler gönlü zengin ve ahlakı güzel olanlardır. Gerçek yoksullar ise değerlerden mahrum olanlardır.

Hiz. Peygamber (s.a.s.)’in kızı Hiz. Fatıma (r.a.) evlendiğı zaman eyizinde sadece bir yayğı, içi hurma lifiyle doldurulmuş bir yastık, bir su kırbası, bir elek, bir havlu ve bir su bardağı vardı. (İbn Hanbel, I/104) Bu gün böyle bir çeyiz olsun demiyoruz. Fakat düğün masraflarındaki aşırılık, gösteriş, israf, abartılı alışverişler, bilinçsiz tüketim dini değerlerle uyuşmamaktadır. Düğünlerimizi, düğün öncesi alışverişleri yeniden gözden geçirmeliyiz. Araçları amaç haline dönüştürmekten sakınmalıyız. İsrâf ile cimrilik arasında bir dengede hareket etmeliyiz.

خَيْرُ النِّكَاحِ أَيْسَرُهُ

”**Nikahın en hayırlısı, kolay ve külfetsiz olanıdır**” (Ebu Davud, Nikâh, 31) hadisi taraflarca benimsenmelidir. Düğün öncesi ağır şartlar ve masraflar ileri sürmek, evlenmeyi zorlaştırır. Bu durum evlenecek gençleri ve ailelerini sıkıntıya sokar.

Düğünlerde İslam’ın haram kıldığı davranışlardan kaçınılmalı, giyim, kuşam, yeme-içmede dini hassasiyetler gözetilmelidir. Allah’ın emri, Peygamber’in sünneti sözleriyle çıkılan bu yolda Allah ve Resulünün istemediğı şeyler yapılmamalıdır.

Hiz. Peygamber (s.a.s.)’in Aile Hayatı En Güzel Örnektir

Ailemizin dünyada cennet olması, cennette de devam etmesi için güzel örnekler, model yaşantılar incelenmeli ve örnek alınmalıdır. Rabbimiz:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

”**İçinizden Allah’ın lütfuna ve âhiret gününe umut bağlayanlar, Allah’ı çokça ananlar için hiç şüphe yok ki, Resûlullah’ta güzel bir örneklilik vardır.**” (Ahzab, 33/21) buyurmuştur. İnsan dünyada hedeflerine ulaşmak için uygun modeller edinir ve onları taklit eder. Hiç şüphesiz Müminlerin örnek alacağı, yolunu izleyeceği, tavsiyelerine uyacağı en güzel örnek Sevgili Peygamberimizdir. Allah Resulü (s.a.s.) eşlerini üzmemiş, hanımlarına karşı güler yüzlü davranmıştır. Zaman zaman hanımlarıyla şakalaşmış, gönüllerini almıştır.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: ” **En hayırlınız, ailesine hayırlı davranandır. Ben de sizin aranızda ailesine karşı en hayırlı davrananım.**” (İbn Mâce, Nikâh, 50) Her bir mümin erkek ve kadının Allah Resulü’nün aile hayatını öğrenmesi ve kendisine model alması gerekmektedir. Zira Allah (c.c.), Resulünün ahlakını övmektedir (Kalem, 68/4).

Hiz. Hatice ile Hiz. Peygamber (s.a.s.)’in 25 yıl mutlu bir evlilikleri oldu. Hiz. Peygamber (s.a.s.) ile Hiz. Hatice (r.a.)’nın evliliğinde sıcak bir dostluk, samimiyet, fedakarlık, sevgi, saygı, vefa gibi hasletler vardı. Hiz. Peygamber (s.a.s.), Allah’tan aldığı vahyi, gelip ilk defa ona anlatmış ve onunla paylaşmıştır. Hiz. Hatice (r.a.) malını mülkünü İslam yolunda sarf etmiş, bu yolda Hiz. Peygamberi (s.a.s.) destekleyenlerin en başında yer almış İslam Tarihine Haticetü’l-Kübra olarak geçmiştir. Vefat ettiği yıla hüznün yılı denmiş. Hiz. Peygamber (s.a.s.) Hiz. Hatice’nin vefatından sonra da hatırasını yaşatmış, vefa ile anmış, onun arkadaşlarına hürmet göstermiştir.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Hiz. Aişe’ye (r.a.) Aişecik manasında Uveyş, Humeyra (alyanaklı) diye hitap etmiştir.

Enes b. Mâlik (r.a.) der ki: ” *Aile fertlerine karşı Hz. Muhammed’den daha şefkatlisini görmedim.*” (Müslim, Fedâil, 63; Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 112.)

Ailenin Dünyada Cennet Olması İçin Tavsiyeler

1- Ailede kadın ve erkek birbirinin rakibi değil, tamamlayıcısıdır. Yaratılıştaki ve cinsiyetteki farklılıklar ilahi takdirdir. Her birinin ayrı bir hikmeti vardır. Erkekle kadın birbirlerinin eksiklerini tamamlayan bir elmanın iki yarısı gibidirler. Ayet-i Kerime’de:

هِنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ

“*Onlar (hanımlar) sizin için bir elbise; siz de onlar için bir elbisesiniz.*” (Bakara, 2/187) buyurularak, bir örtü misali erkek kadının, kadında erkeğin kusur ve hatalarını örtmeli, aile içi özel bilgiler dışarı ile paylaşılmamalıdır. Müslüman giyim kuşamında mahremiyete dikkat ettiği gibi bilgi mahremiyetine de dikkat etmelidir.

2- Ailede koca eşini, kadın kocasını Allah’ın bir emaneti olarak görmeli ve görevlerini yerine getirmeli, eşini Allah’ın bir lütfu olarak sevmeli, eşler birbirine saygı göstermeli, aile içi ilişkilerde nezaket asla terk edilmemelidir. Eşler birbirlerini başkaları yanında eleştirmemeli, taraflar birbirini rencide etmemelidir. Atalarımız “Kılıç yarısı geçer ama dil yarısı geçmez.” demiştir. Aile içi tartışmalarda, yaralayıcı, kırıcı sözler sarf etmekten sakınılmalıdır. Allah Resulü (s.a.s.):

لَا يَفْرُكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ آخَرُ

“*Bir mümin erkek, bir mümin kadına buğzetmesin. Çünkü onun bir huyunu beğenmezse başka bir huyunu beğenir.*” (Müslim, Radâ, 61) buyurmuştur.

Evlatlarının mutlu olmasını isteyen anne babalar çocuklarını sorumlu bir birey olarak yetiştirmeli, onlara güzel tavsiyelerde bulunmalıdır. Bir Anadolu kadınının gelin giden kızına verdiği nasihat ne kadar güzel bir nasihattir: “Gel benim sırma saçlı, hilal kaşlı, helalinden emzirdiğim, bin naz ile dindirdiğim gül kızım! İyilikten yana bülbül kızım, kocanın sofrasına aş, sevincine eş, hüznüne kardeş ol. İki bedende bir can olun, saadeti Hakk’a uymakta bulun!” Unutulmamalıdır ki bu nasihat, sadece kızımız için değil, hiç şüphesiz oğlumuz için de geçerlidir.

Rabbimiz Kur’an-ı Kerim’de

وَعَاشِرُوهُمْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُمْ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

“*Onlarla iyi geçinin. Eğer kendilerinden hoşlanmadınızsa, olabilir ki, siz bir şeyden hoşlanmasanız da Allah onda bir çok hayır takdir etmiş bulunsun.*” (Nisa, 4/19) buyurmuştur.

Eşler birbirlerini dinlemeli, zaman ayırmalı, değer vermeli, takdir etmelidir.

3- Aile bireyleri sadece maddi konularda değil, manevi yönden de birbirlerine destek olmalıdır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

“*Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.*” (Tahrim, 66/6)

Mutlu bir yuva için ailede ibadetler yapılmalı, evin bereketi için Kur’an-ı Kerim okunmalı, İslam’ın yaşanması yönünde eşler birbirlerine destek olmalıdırlar.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: ” *Allah o kimseye rahmetiyle muamele eder ki gece kalkıp namazını kılar, hanımını da uyandırır, o da namaz kılar, eğer imtina ederse yüzüne su serperek uyandırır. Allah o kadına da rahmetiyle muamele eder ki gece kalkıp namazını kılar, kocasını da kaldırır, o da namazını kılar. Eğer imtina ederse yüzüne su serperek uyandırır.*” (İbn Hanbel, II/250; Ebû Davud, Tatavvu', 18)

4- Resûlullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا

“*Dikkat edin! Sizin hanımlarınız üzerinde hakkınız olduğu gibi, hanımlarınızın da sizin üzerinizde hakkı vardır.*”(Tirmizî, Radâ, 11)

Ailede karı koca birbirlerine karşı görevlerini yerine getirmesi gerekir. İnsan sorumlu bir varlıktır. İnsan Rabbine, ailesine, çevresine karşı sorumludur.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.), hicretten sonra muhacir ile ensarı kardeş ilan etmişti. Aralarında manevi kardeşlik bağı kurduğu sahâbiler arasında Selmân-ı Fârisî ile Ebu'd-Derdâ da (r.a.) vardı. Ebu'd-Derdâ (r.a.), İslâm'la şeref- lendikten sonra Allah'a ibadet dışında hiçbir şeyle meşgul olmamaya karar vermişti. Ticareti bırakmış, hatta ailesini dahi ihmal etmeye başlamıştı. Onun bu durumuna şahit olan Selmân (r.a.), kardeşi Ebu'd-Derdâ'yı (r.a.) şu sözlerle uyardı: ” *Rabbinin senin üzerinde hakkı vardır. Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır. Ailenin senin üzerinde hakkı vardır. Şu halde her hak sahibine hakkını ver!*“ Ebu'd-Derdâ, Selmân'ın bu sözlerini Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e aktarınca Allah Resûlü (s.a.s.), ” *Selmân doğru söylemiş.*” (Buhârî, Savm, 51) buyurdu.

5- Hiç şüphesiz ailenin meyvesi çocuklardır. Çocuklar göz aydınlığı, gönül sürurudur. Evlilik bağlarının kuvvetlen- mesine vesile olur. Çocuklarını Kur'an ve sünnetin istediği şekilde yetiştiren aileler dünyada da ahirette de mutlu olacaklardır. Çocuklara Allah ve Peygamber sevgisi küçükten verilmeli, ibadetler sevdilerek alıştırmalıdır. İslâm'ın özü olan güzel ahlak ailede yaşanmalıdır. Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا

“*Ailene namazı emret, kendin de ona devam et.*”(Taha, 20/132)

6- Aile bireylerinin birbirlerine vakit ayırması gerekir. Arkadaşları ile sohbet eden, TV, internet, sosyal medya kar- şısında saatlerini harcayan ama eşiyle, çocuklarıyla vakit geçirmeyenler kul hakkına girmiştir. Eş ve çocuklar ema- nettir.

7- Eşler birbirlerine ve çocuklarına karşı sabırlı olmalıdır. Sabır, girdiği her yeri güzelleştirir, sabır aydınlıktır.

8- Evlenen bireyler, “ben” “sen” yerine “biz”, emir dili yerine rica ve birliktelik ifade eden cümleler kullanmalıdır. Senin annen, senin baban gibi ifadeler kullanılmamalıdır. Ailede geçmişte yaşanan olumsuzluklar tekrar dile geti- rilmemelidir.

9- Aile içindeki küçük tartışmalar ciddiye alınmamalı, büyütülmemeli ve kavga etmekten de kaçınılmalı, öfkeler yutulmalıdır.

Huzurlu bir aile için eşler birbirlerini Allah rızası için sevmeli, birbirlerini Allah'ın emaneti olarak görmeli, kırma- malı, incitmemeli, karşılıklı haklara riayet edilmeli, sevgi, saygı, sabır, sadakat, samimiyet, sorumluluk, fedakârlık ve anlayış içerisinde aile yuvası sürdürülmelidir.

Rahman'ın has kullarının özelliklerinin anlatıldığı Furkan suresinde Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا لِمَتَّقِينَ إِمَامًا

“Onlar, ”Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah’a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle!” diyenlerdir.”(Furkan, 25/74) Rabbimiz ailemizi hem dünyada hem de ahirette cennetimiz eylesin.